

σωσιν ἢ θά ἐπιδοθῶσιν εἰς τὸν ληστρικὸν βίον.

Ἐκ τῆς Πίνδου διὰ τῆς Ἀκαρνανίας ἐπανεκάμψεν εἰς τὰ ἴδια. Καθ' ἅπασαν δὲ τὴν πορείαν αὐτοῦ ἐπήνεγκε διορθώσεις εἰς τὸν γεωγρ. πίνακα τῶν χωρῶν, ἄς διήλθεν, ἔκαμε ὑψομετρικὰς παρατηρήσεις, ἔλαβε φωτογραφικὰς εἰκόνας πολλῶν μερῶν, ἐξήτασε τὴν γεωλογίαν τῶν μερῶν, τὸν σύνδεσμον τῶν ὀρέων πρὸς ἄλληλα, ἠρεύνησε δὲ ἐφ' ὅσον ἦτο δυνατόν καὶ τὰ φυτὰ τῶν χωρῶν, καὶ ἔλαβε σημειώσεις περὶ τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν καταστάσεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, περὶ ὧν ἐκτενέστερον θέλει πραγματευθῆ εἰς τὸ σύγγραμμά του.

M.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ἀφιερωμένη σ' τοὺς φίλους Σ. καὶ Κ. Μ.

Κόπιασε, Μοῖρά μας καλή,
τὸ γιό μας νὰ μοιρώσεις,
σ' τὸ χαϊδεμένο μας πουλί
τὰ δῶρά σου νὰ δώσεις.

Κάλλη μὴν πῆς, καὶ μὲ πολλὰ
μᾶς ἦρθε στολισμένος·
γιὰ δὲς τον πῶς χαμογελᾷ
σὺν κάμπος ἀνθισμένος.

Μὸν δῶσ' του στύθια σπλαχνικά,
καρδιά χαριτωμένη,
ἐφκὲς ὁ γιός μας ν' ἀγρικᾷ
ἀπ' ὅθε κι' ἄ διαβαίνει.

Κι' ἄχ δῶσ' του, Μοῖρά μας καλή,
χρόνια πολλὰ νὰ ζῆσει,
σὺν ἔχουμ' ἄσπρη κεφαλὴ
νὰ μᾶς γεροκομῆσει.

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

ΜΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΝΤΑΤΕΥΧΟΥ

Ἐν τῇ Ἐθνικῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων ὑπάρχει ἔντυπος σπανία τις καὶ περιέργως μετάφρασις τῆς Πεντατεύχου εἰς τὴν δημῶδη γλῶσσαν. Ἡ τύπωσις ἐγένετο ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1547 ὑπὸ τινος ἑβραίου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ὁμοεθνῶν καὶ ὁμοθρήσκων του· ἐγένετο δὲ ἐν τῇ δημῶδι· ἑλληνικῇ, ὡς ἐλαχέιτο τότε ὑπὸ τε τῶν ἑλλήνων καὶ ἑβραίων, διότι καὶ οὗτοι, οἱ παλαιότερον τῶν ἄλλων ἑβραίων ἀποικισθέντες, ἐλάλουν ἐκ γενετῆς τὴν δημῶδη ἑλληνικὴν, ἐνῶ, ὡς γνωστόν, οἱ μεταγενέστερον ἀποικισθέντες λαλοῦσι τὴν ἰσπανικὴν. Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ δι' οὓς ὠρίζετο ἡ μετάφρασις τῆς Πεντατεύχου, εἰ καὶ δὲν ἐννοῦν τὴν ἑβραϊ-

κὴν, ἐγίνωσκον ὁμῶς τοὺς ἑβραϊκοὺς χαρακτῆρας, ὁ μεταφραστὴς μετεχειρίσθη γράφων τοὺς τοιοῦτους χαρακτῆρας, ὥστε διὰ πάντα ἀγνοοῦντα τοὺς ἑβραϊκοὺς χαρακτῆρας καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἀνάγνωσις.

Τὴν μεταφορὰν τῶν ἑβραϊκῶν χαρακτῆρων εἰς ἑλληνικοὺς ἐπιχειρεῖ ἤδη ὁ κερκυραῖος Λάζαρος Βιλέλλης, ἐπὶ τούτῳ μεταβάς πρὸ τινῶν ἡμερῶν εἰς Παρίσιους. Ὁ κ. Βιλέλλης, κάτοχος διαφόρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν καὶ εἰδήμων τῆς τε ἑλληνικῆς καὶ ἑβραϊκῆς φιλολογίας, ἦτο ὁ ἀρμυδιώτερος πρὸς τοιαύτην ἐργασίαν. Ἐπὶ τῆς μεταφράσεως ταύτης ἐδημοσίευσεν πρὸ τριῶν ἐτῶν περισπούδαστον ἄρθρον ἐν τῇ «Revue des Etudes grecques», δι' οὗ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν ἀσχολουμένων περὶ τὴν δημῶδη γλῶσσαν, καταδεικνύων ὅποιαν σπουδαίωτητα δύναται νὰ ἔχη ἡ μελέτη τῆς περὶ τῆς ὁ λόγος μεταφράσεως εἰς τὰς περὶ γλωσσολογίας μελέτας τῶν καὶ ἰδίως εἰς τὰς περὶ τῆς δημῶδους ἐρεύνας τῶν. Ὁ κ. Βιλέλλης ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ γλῶσσα εἰς ἣν ἐγράφη ἡ μετάφρασις, εἶνε ἡ δημῶδης, ὡς ἐλάλουν αὐτὴν οἱ τότε ἑλληνες τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Οὔτε πρέπει νὰ κλονίσῃ τὴν πεποιθήσιν ἡμῶν ταύτην ἡ διαφορὰ τῆς συντάξεως καὶ ἡ φρασεολογία, ἡ μὴ συμφωνοῦσα πάντοτε πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, διότι τοῦτο ἀποδίδει ὁ κ. Βιλέλλης εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ μεταφραστοῦ τοῦ ν' ἀποδώσῃ κατὰ γράμμα τὸ ἑβραϊκὸν κείμενον.

Ὁ κ. Βιλέλλης ὁμοῦ μὲ τὸ ἄρθρον του ἐδημοσίευσεν προσέτι ἐν τῷ προαναφερθέντι περιοδικῷ τὴν μεταγωγὴν τῆς μετάφρασεως εἰς ἑλληνικοὺς χαρακτῆρας τῶν τεσσάρων κεφαλαίων τῆς Γενέσεως, συνοδευσας αὐτὴν καὶ διὰ τινῶν σπουδαίων γραμματολογικῶν παρατηρήσεων. Οὕτω, λόγου χάριν, παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀναφορικὴ ἀνωθυμία ὅς τηρεῖται πάντοτε ἀμετάβλητος, ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὸ qui τῶν νεολατινικῶν γλωσσῶν. Ἡ κλίσις τῶν ὀνομάτων ἀκολουθεῖ κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥττον τὴν κλίσιν τοῦ ἄρθρου. Οὕτω ἀπαντᾷ ὁ γέρος, τοῦ γέρου, τὸν γέρον· οἱ γέροι, τῶν γέρων, τοὺς γέρους. Ἡ γυναῖκα, τῆς γυναίκας, τὴν γυναίκαν. Τὸ στόμα, τοῦ στομάτου. Τὸ ἕνα, τοῦ ἐνοῦ.

Καὶ ἄλλας τοιαύτας παρατηρήσεις ἐπιφέρει ὁ κ. Βιλέλλης, ὅστις καὶ τῆς δημῶδους ἡμῶν γλώσσης εἶνε κάτοχος, ἀλλὰ τὰς ὁποίας ἡμεῖς παραλείπομεν χάριν συντομίας. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ δημοσιευθῇ ὁλόκληρος ἡ μεταγωγὴ τῆς μετάφρασεως εἰς ἑλληνικοὺς χαρακτῆρας, διότι οὕτω, οὕσα αὕτη προσιτὴ εἰς πάντας, θὰ δώσῃ ἀρορμὴν νέων μελετῶν ἐπὶ τῶν μετατροπῶν τῆς δημῶδους γλώσσης, μελετῶν ὠφελίμων εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης.

Γ. Μ.

